

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 311/2019-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. E. Mišíková & JUDr. Ing. R. Cádra, s. r. o., Partizánska 2, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Tdo/53/2018 z 20. marca 2019 takto

rozhodol:

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Tdo/53/2018 z 20. marca 2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Tdo/53/2018 z 20. marca 2019 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **623,27 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. mája 2019 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozhodnutím. Okrem toho sa domáha jeho zrušenia s tým, že vec sa vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu z 19. septembra 2016 uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. Sťažovateľ proti rozsudku podal odvolanie, ktoré krajský súd uznesením z 8. decembra 2016 zamietol.

3. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

4. Následne bol sťažovateľovi a jeho obhajkyni okresným súdom 11. apríla 2019 doručený rovnopis tohto uznesenia, ktorého odôvodnenie obsahovalo osem strán, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal celkom inou trestnou vecou a celkom inou argumentáciou strán. Na takto doručený rovnopis uznesenia sťažovateľ reagoval ústavnou sťažnosťou, ktorá bola na vyjadrenie doručená najvyššiemu súdu. Na to najvyšší súd reagoval tak, že stranám 21. mája 2019 zaslal správny rovnopis uznesenia a požiadal o vrátenie nesprávneho rovnopisu. Sťažovateľ však odmietol najvyššiemu súdu vrátiť nesprávny rovnopis a trval na ústavnej sťažnosti.

III.

5. Podľa sťažovateľa jeho základné práva boli porušené tým, že najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením o veci, ktorá nepatrí k trestnej veci, ktorá bola predmetom dovolania, pričom napadnuté uznesenie sa voči sťažovateľovi stalo právoplatné jeho doručením a navyše proti nemu nie je možné podať opravný prostriedok. Podľa sťažovateľa sa najvyšší súd preto nezaoberal jeho námietkami a nedal mu na ne žiadnu odpoveď.

6. K ústavnej sťažnosti najvyšší súd uviedol, že v dôsledku chyby sťažovateľovi doručil napadnuté uznesenie, no išlo o prvú pracovnú verziu, ktorú senát na neverejnom zasadnutí neschválil. Túto skutočnosť zistil až po doručení ústavnej sťažnosti a napravil ju zaslaním správneho rovnopisu s odôvodnením, ako bolo senátom schválené na neverejnom zasadnutí.

7. K tomu sťažovateľ uviedol, že postup najvyššieho súdu nemá zákonný podklad, keďže podľa § 172 ods. 1 Trestného poriadku vyhotovenie rozsudku musí byť v zhode s obsahom rozsudku tak, ako bol vyhlásený, pričom jediným prostriedkom nápravy je zrušenie napadnutého rozhodnutia, a to bez ohľadu na to, že nesúlad sa týka odôvodnenia, a nie výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

IV.

8. Podľa § 180 Trestného poriadku sa na uznesenie primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o rozsudku. Z týchto ustanovení vyplýva, že uznesenie dovolacieho súdu v trestnom konaní musí byť vyhotovené písomne a jeho vyhotovenie musí byť v zhode s obsahom uznesenia tak, ako bolo vyhlásené na neverejnom zasadnutí, keďže podľa § 305 Trestného poriadku sa i rozhodnutie prijaté na neverejnom zasadnutí v trestnom konaní vyhlasuje. Vyhláseniu rozhodnutia podľa § 172 ods. 3 Trestného poriadku nasleduje jeho písomné vyhotovenie s tým, že toto písomné vyhotovenie podpisuje predseda senátu a ten, kto ho vypracoval. Podľa § 173 ods. 1 Trestného poriadku sa však stranám nedoručuje písomné vyhotovenie, ale rovnopis uznesenia.

9. Z uvedených ustanovení Trestného poriadku treba dospieť k záveru, že zjavne nesprávna písomnosť, ktorá bola sťažovateľovi doručená 11. apríla 2019, nebola uznesením, ale bola jeho rovnopisom, o ktorom najvyšší súd tvrdí, že nešlo o správny rovnopis, ale o inú Trestným poriadkom nepredpokladanú listinu, ktorej doručenie bolo spôsobené omylom. K tomu treba uviesť, že súdne rozhodnutie, či už ide o rozsudok, alebo o uznesenie, je právnou konštrukciou, ktorú nemožno stotožniť s jeho vyhotovením alebo rovnopisom. Súdne rozhodnutie je vo svojej podstate vôľový akt rozhodujúceho subjektu, ktorý sa vyhlasuje a ktorého obsah sa zachytáva v písomnom vyhotovení a distribuuje sa v rovnopisoch. Pri prenose vôle rozhodujúceho subjektu do písomného vyhotovenia a rovnako pri prenose písomného vyhotovenia do rovnopisov môže dôjsť ako pri každej inej ľudskej činnosti k chybám.

10. Trestný poriadok si možnosť vzniku chýb uvedomuje, a preto rovnako ako iné procesné predpisy reguluje proces opravy písomného zachytenia nielen vyhotovenia, ale aj rovnopisu rozhodnutia, keď v § 174 Trestného poriadku stanovuje, že predseda senátu môže osobitným uznesením kedykoľvek opraviť pisárske chyby a iné zrejme nesprávnosti, ku ktorým došlo pri vyhotovení rozsudku a v jeho rovnopisoch, tak, aby boli v úplnej zhode s obsahom vyhláseného rozhodnutia. Opravu môže nariadiť aj súd vyššieho stupňa, no v prípade najvyššieho súdu takéhoto súdu v systéme všeobecného súdnictva niet. Ďalej Trestný poriadok stanovuje, že rovnopis uznesenia o oprave sa doručí všetkým osobám, ktorým bol doručený rovnopis rozhodnutia, pričom proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Po právoplatnosti uznesenia o oprave sa uznesenie o oprave stáva súčasťou pôvodného rozhodnutia, čo sa uvedie pri vyznačení právoplatnosti uznesenia.

11. V tejto súvislosti nemožno súhlasiť s argumentáciou najvyššieho súdu, podľa ktorej nejde o pisársku chybu a ani inú zrejmu nesprávnosť pri vyhotovení rozhodnutia, ale o chybu pri doručovaní. Táto argumentácia je celkom nesprávna, keďže nezohľadňuje to, že k zrejmej nesprávnosti či k pisárskej chybe môže podľa Trestného poriadku dôjsť nielen pri vyhotovení rozhodnutia, ale aj pri jeho rovnopise. K tomu v prípade sťažovateľa nepochybne došlo, keďže mu bola doručená písomnosť, ktorá mala všetky znaky nesprávneho rovnopisu. Problémom však je, že túto nesprávnosť sa najvyšší súd podujal vykonať takým spôsobom, že stranám zaslal správny rovnopis a strany žiadali o vrátenie nesprávneho rovnopisu. Takýto procesný postup však Trestný poriadok vôbec nepredpokladá, keďže výslovne predpokladá opravu nesprávneho rovnopisu postupom a rozhodnutím podľa § 174 Trestného poriadku.

12. Z hľadiska dôvodnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa je teda otázkou, či tento zjavne nesprávny postup najvyššieho súdu je dôvodom na záver, že týmto postupom najvyššieho súdu došlo k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. K tomu treba uviesť, že proces prijatia súdneho rozhodnutia, jeho vyhlásenia, následného písomného vyhotovenia, vyhotovenia rovnopisov a ich doručovania je procesným právom prísne formálne regulovaný tak, aby bola zabezpečená právna istota o právnych následkoch vyvolaných právoplatnosťou súdnych rozhodnutí.

13. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 295/2012). Podrobná a nepochybne formálna regulácia tohto procesu

je odrazom potreby ochrany základných práv v trestnom procese. Preto nedôsledné dodržanie týchto formálnych procesov je spôsobilé zasiahnuť do základného práva na súdnu ochranu a obsahovo zhodného práva na spravodlivý súdny proces. To platí osobitne v tomto prípade, v ktorom ústavný súd vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu nemá právomoc prikázať mu, aby vykonal opravu nesprávne doručených rovnopisov tak, ako to predpokladá Trestný poriadok. Najvyšší súd sa ako posledná inštancia trestného procesu dopustil v postupe, ktorý mal byť zavŕšený právoplatnosťou rozhodnutia, chyby, ktorá mala byť odstránená zákonom predpokladaným osobitným procesným postupom. Tento proces však dodržaný nebol, a preto napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je aj jeho vyhotovenie, doručovanie jeho rovnopisov, ich prípadná oprava a napokon i konštatovanie jeho právoplatnosti, došlo k porušeniu sťažovateľom označených základných práv. Vzhľadom na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušené s tým, že podľa čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy sa mu vec vracia na ďalšie konanie, v ktorom najvyšší súd znova rozhodne o dovolaní sťažovateľa.

V.

14. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady 623,27 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľ má nárok na náhradu za tri úkony právnej služby v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie 3 x 163,33 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 9,80 eur) predstavuje 519,39 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 103,88 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2021

Robert Šorl
predseda senátu